

Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická,
Středočeský kraj Příbram I, Jiráskovy sady 113

Dodatek č.6 k ŠVP Zdravotnické lyceum

Platnost: od 1. 9. 2020

Č. j.964/2020/SZJPB

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ZDRAVOTNICKÉ LYCEUM

RVP: 78 - 42- M / 04 Zdravotnické lyceum

Dodatek č.6 k ŠVP Zdravotnické lyceum

Název a adresa školy: Střední zdravotnická a Vyšší odborná škola zdravotnická, Příbram I, Jiráskovy sady 113

Zřizovatel: Středočeský kraj

Název ŠVP: Zdravotnické lyceum

Kód a název oboru: 78-42-M/04 Zdravotnické lyceum

Délka a forma vzdělání: 4 roky v denní formě vzdělání, střední vzdělání s maturitní zkouškou

Platnost dodatku č.6: od 1. 9. 2020, od prvního ročníku

Ředitel školy: Mgr. Václav Kočovský, v.r.

Schváleno ředitelem školy:

Oznámeno školské radě dne:

Projednáno a schváleno pedagogickou radou:

Tímto dodatkem se upravuje ŠVP Zdravotnické lyceum oboru vzdělání 78-42-M/04 Zdravotnické lyceum od 1. 9. 2020 takto:

1. V předmětu Biologie a ekologie s hodinovou dotací 3/3/3/2 dochází ke změně v pořadí probíraných témat v rámci učiva.
2. Obsahové okruhy *Dědičnost a proměnlivost – základy genetiky* a *Složení a struktura Země* jsou přesunuty z 2. do 4. ročníku.
3. Obsahové okruhy Biologie rostlin, *Pletiva*, *Rostlinné orgány*, *Fyziologie rostlin*, *Systém a evoluce rostlin*, *Řasy*, *Výtrusné rostliny*, *Nahosemenné rostliny*, *Krytosemenné rostliny* a *Biologie hub* jsou přesunuty ze 4. do 2. ročníku.

Biologie a ekologie

Název a adresa školy: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická,
Příbram I, Jiráskovy sady 113

Název ŠVP: Zdravotnické lyceum

Kód a název oboru vzdělání: 78 – 42 – M / 04 Zdravotnické lyceum

Název vyučovacího předmětu: Biologie a ekologie

Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2020

Učební osnova předmětu Biologie a ekologie

Ročník	1.	2.	3.	4.	Celkem
Počet hodin	3	3	3	2	11

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle

Hlavním cílem předmětu biologie a ekologie je poskytnout žákům komplexní pohled na existenci a vývoj živých organismů, umožnit pochopení základních projevů živé hmoty a procesů, které v ní probíhají. Tím se vytváří nezbytný obecný základ pro navazující předměty. Důležitou roli hraje i pochopení podstatných souvislostí vztahu člověka k přírodě a životnímu prostředí a v návaznosti na to pak formování jeho aktivních postojů k problémům souvisejícím s udržitelným rozvojem. Biologie a ekologie žákům současně poskytuje racionální zdůvodnění aktivních celospolečenských postojů k ekologii a globálním problémům světa. Vzhledem k tomu, že do tohoto vyučovacího předmětu je integrován předmět Informační a komunikační technologie, je jeho dalším cílem propojit a aplikovat dostupné prostředky ICT, organizovat účelně data, orientovat se v možnostech uplatnění ICT v různých oblastech biologického poznání a praxe, využívat dostupné služby informačních sítí k vyhledávání informací, ke komunikaci, k vlastnímu vzdělávání a týmové spolupráci.

Charakteristika učiva

Učivo předmětu biologie a ekologie je odvozeno z RVP, z oblasti přírodovědného vzdělávání. Je rozděleno do několika tematických celků. Žák se seznámí se základy biologie, vznikem a vývojem života na Zemi, složením a vlastnostmi živých soustav, buňkou, rozmanitostí organismů, dědičností a proměnlivostí, základy geologie a mineralogie, botanikou a zoologií. Dále jsou zařazeny celky: základy ekologie, člověk a životní prostředí. Tematický celek biologie člověka je zařazen do předmětu somatologie. Vzhledem k integraci předmětu Informační a komunikační technologie jsou zde propojeny celky: práce se souborem, ukládání, kopírování a vkládání textu a tisk dokumentu.

Výsledky vzdělávání v oblasti citů, postojů, preferencí a hodnot

Výuka směřuje k tomu, aby žák porozuměl postavení člověka v přírodě, uvědomoval si přínos biologie pro vědecko-technický rozvoj, rozvoj medicíny, péči o zdraví i pro běžný život. Pozoroval a zkoumal přírodu a zpracovával a vyhodnocoval získané údaje. Pochopil význam ekologie a nutnost mezinárodní spolupráce. Měl pozitivní vztah k životu a přírodnímu prostředí. Svým postojem a chováním pozitivně ovlivňoval okolí a přispíval k dodržování zásad udržitelného rozvoje. Zamýšlel se nad neustálým ohrožováním životního prostředí

a hrozícími globálními problémy, měl motivaci k dalšímu vzdělávání v přírodovědných předmětech. Využíval nabídku informačních a vzdělávacích portálů, encyklopedií, knihoven, posuzoval tvůrčím způsobem aktuálnost, relevanci a věrohodnost informačních zdrojů a informací. Zpracovával informace v souladu s etickými, bezpečnostními a legislativními požadavky.

Strategie (pojetí) výuky

Výuka předmětu biologie a ekologie je teoretická i praktická. Předmět biologie a ekologie je zařazen do výuky v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 3 hodiny týdně a ve 4. ročníku v rozsahu 2 vyučovací hodiny týdně. Učivo je doplněno praktickými cvičeními v rozsahu 4 hodin za rok. Na laboratorní cvičení jsou žáci rozděleni do 2 skupin.

V biologii a ekologii se kromě výkladu využívá i dalších pracovních činností – diskuze, skupinová práce, samostatná práce, práce s textem, využití internetu. Pro rozvoj samostatných aktivit žáka jsou kromě učebních a problémových úloh zadávaných a řešených ve výuce, rovněž využívány dlouhodobější domácí úkoly zaměřené na zpracovávání anotací výukových filmů nebo článků z odborné literatury. Žáci rovněž zpracovávají prezentaci k zadanému biologickému tématu. Přitom využívají různé informační zdroje a IKT, pracují se soubory a daty, texty kopírují, vkládají a tisknou. Ke vzdělávání jsou dále využívány didaktické pomůcky s patřičnou didaktickou technikou: nástěnné obrazy, modely a přírodniny, výukové folie, filmy dokumentující problematiku probíraného učiva, prezentace. Žáci mají možnost osvojit si jednoduché laboratorní techniky při práci s mikroskopem.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Žáci jsou hodnoceni v souladu s platným klasifikačním řádem školy. Ke zjištění dosažené úrovně osvojení vědomostí a dovedností jednotlivých žáků jsou využívány zejména různé formy ústního a písemného hodnocení. Při skupinových metodách výuky je využíváno vzájemného hodnocení žáků. Při ústním hodnocení je využíváno i vlastní sebehodnocení žáka.

Žák je hodnocen především v těchto oblastech:

- pochopení a správné používání odborných biologických pojmů
- chápání příčin a souvislostí mezi biologickými procesy
- zvládnutí práce s odborným textem a dalšími zdroji informací
- samostatné zpracování určité biologické problematiky a její prezentace před ostatními žáky
- zvládnutí některých základních laboratorních dovedností při mikroskopování a práci s biologickým materiálem

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

V biologii a ekologii jsou rozvíjeny tyto klíčové kompetence:

kompetence k učení – tzn., získávat nové informace, učit se zpracovávat odborný text z odborných a populárně vědeckých periodik a nově získané poznatky prezentovat formou referátu, seminární práce, prezentace, třídít informace a vybírat relevantní informace pro určité téma, hledat souvislosti mezi získanými informacemi, propojovat informace se svými dosavadními poznatky, uspořádat přehledně získané informace.

- kompetence k řešení problémů – tzn., získávat aktuální informace nutné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, ověřit jeho správnost.
- komunikativní kompetence – tzn., schopnost komunikovat v projevech mluvených a psaných na odborná témata, rozlišovat přínosy a limity informačních technologií, které používá ke komunikaci, být si vědom rizik spojených s jejich používáním,

- občanské kompetence – tzn., chápat význam životního prostředí pro člověka a svůj podíl na jeho tvorbě, jednat v duchu udržitelného rozvoje, aktivně se seznamovat s globálními problémy a možnostmi jejich řešení
- kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi – tzn., využívat IKT při vyhledávání nových informací z oboru, získané informace zprostředkovat ostatním formou prezentace, zabývat se psaným projevem přímo v textových editorech, pracovat s internetem jako prostředkem komunikace i jako zdrojem informací

Přínos předmětu k aplikaci průřezových témat

V biologii a ekologii jsou rozvíjena tato průřezová témata:

- člověk a životní prostředí – toto téma je přímo obsahem výuky.
- občan v demokratické společnosti – respektování práv osob se zdravotním znevýhodněním (dědičné choroby, přenosné choroby, AIDS)
- informační a komunikační technologie – zdokonalení schopnosti žáků efektivně využívat prostředky IKT k získávání informací a v běžném životě

Mezipředmětové vztahy

V předmětu biologie se uplatňují velmi těsné mezipředmětové vztahy k chemii, fyzice, IKT, výchově ke zdraví, první pomoci. Ekologická témata jsou využívána především v občanské výchově a ekonomice.

Integrace IKT do biologie

Do předmětu Biologie a ekologie v 1. ročníku je integrován předmět Informační a komunikační technologie v rozsahu 1 hodiny týdně. Integrovaná jsou tato témata: Práce se souborem, ukládání, Kopírování a skládání textu a Tisk dokumentu.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

1. ročník, celkem 102 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, čím se při studiu zabývá biologie - rozdělí obory biologie podle předmětu studia, podle vlastností živých soustav, které zkoumá - odlišuje živé soustavy od neživých na základě jejich charakteristických vlastností - vysvětlí přínos biologie pro vědu a praxi, zejména pro medicínské obory - jmenuje nejznámější biology a vysvětlí, kterými objevy přispěli k rozvoji biologie - samostatně vytváří textové dokumenty 	<p>Předmět studia biologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdělení biologických věd - dějiny biologie - obecná charakteristika živých soustav - vztah biologie k ostatním přírodním vědám - práce se souborem

<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje zastoupení prvků v živých organizmech a jejich význam pro živou hmotu - vysvětlí chemické složení a biochemické působení probíraných chemických látek a jejich význam pro živé organismy - vysvětlí význam buněk - popíše a charakterizuje buňku a její části, vysvětlí rozdíly mezi jednotlivými typy buněk vč. jednotlivých organel - popíše a vysvětlí mechanismy transportu látek do a z buňky - vysvětlí pojmy metabolismus, autotrofie a heterotrofie - popíše a vysvětlí proces dýchání a fotosyntézy a zdůrazní jejich význam pro život organismů - popíše a vysvětlí pojmy nepohlavní a pohlavní rozmnožování, mitóza, meióza, buněčný cyklus - charakterizuje názory na vznik a vývoj života na Zemi - popíše a vysvětlí základní znaky, které jsou společné všem živým organismům - porovná organismy z hlediska složitosti - uvede různé teorie evoluce a rozdíly mezi nimi - charakterizuje základní taxonomické jednotky - kopíruje a vkládá libovolně dlouhý text - textové dokumenty ukládá a uchovává 	<p>Obecná biologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - biogenní prvky - biomolekulární látky - buňka prokaryontní, eukaryontní, rostlinná, - živočišná a bakteriální - základní buněčné struktury - buněčné organely - membránové systémy a transport látek přes membránu - základní metabolismus buňky - buněčné dělení, buněčný cyklus - diferenciacce a specializace buněk mnohobuněčných organismů - vznik a vývoj živých soustav - vývojové změny ve stavbě rostlinného a živočišného těla - podmínky pro přechod života na souš - změny ve způsobu rozmnožování a ochraně zárodku - evoluce, evoluční teorie - taxonomie nadříše a říše - kopírování a vkládání textu - ukládání dokumentů
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše stavbu, vlastnosti rozmnožování, a způsob života virů a bakterií - charakterizuje archea, bakterie a sinice a uvádí jednotlivé rozdíly v jejich stavbě - popisuje typ metabolismu a způsob rozmnožování bakterií a sinic - charakterizuje bakterie a sinice z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska - uvede některá bakteriální onemocnění a možnosti prevence 	<p>Biologie mikroorganismů</p> <ul style="list-style-type: none"> - systematické členění mikroorganismů - stavba a funkce virů a bakterií - Archea, bakterie, sinice - vztah vir a buňka - průběh virové infekce - ochrana proti virům, metody léčby - RNA a DNA viry - viry rostlinné, živočišné, viry hub - priony, retroviry - pozitivní a negativní význam virů;

<ul style="list-style-type: none"> - hodnotí způsoby ochrany proti bakteriálním onemocněním a metody jejich léčby - uvede některá virová onemocnění a možnosti prevence - zdůvodní nutnost vazby buňka – vir - popíše fáze virové infekce - uvede možnosti ochrany proti virovým onemocněním a metody jejich léčby - rozliší viry podle hostitelské buňky, nukleové kyseliny a obalu - vysvětlí zařazení a působení HIV viru - zhodnotí pozitivní a negativní význam virů - nastaví parametry stránky i celého dokumentu - nastaví parametry tisku, dokument vytiskne celý i jeho libovolnou část; 	<ul style="list-style-type: none"> - tisk dokumentu
--	--

2. ročník, celkem 102 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše a charakterizuje orgány rostlinné buňky; 	<p>Biologie rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> - rostlinná buňka;
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede druhy pletiv - popíše jejich funkci v rostlinném těle; 	<p>Pletiva</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy rostlinných pletiv - dělivá a trvalá pletiva;

<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše a vysvětlí funkci jednotlivých částí rostlinného těla; 	<p>Rostlinné orgány</p> <ul style="list-style-type: none"> - vegetativní rostlinné orgány (kořen, stonek, list) - rozmnožovací orgány semenných rostlin (květ, plod);
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede druhy pletiv - popíše složení rostlinného těla - vysvětlí princip základních fyziologických procesů rostlin a jejich využití v praxi - charakterizuje možné pohyby rostlin - definuje rozdíl mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním; 	<p>Fyziologie rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> - látkové složení rostlinného těla - fotosyntéza - dýchání - vodní režim rostlin - minerální výživa - růst a vývoj rostlin - pohyby rostlin - charakteristika nepohlavního a pohlavního rozmnožování;
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rozdíl mezi stélkou a rozlišeným tělem rostlin; 	<p>Systém a evoluce rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba těla nižších rostlin;
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná rozdíly mezi jednotlivými typy řas - zhodnotí zdravotní a ekologický význam řas; 	<p>Řasy</p> <ul style="list-style-type: none"> - typy řas - význam řas pro člověka;

<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zakreslí stavbu výtrusných rostlin - vysvětlí význam výtrusných rostlin - objasní vývojové cykly výtrusných rostlin - vybrané zástupce roztrídí na mechorosty - a kaprad'orosty; 	<p>Výtrusné rostliny</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba - rozmnožovací cykly - zástupci mechorostů a kaprad'orostů;
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí princip rozmnožování nahosemenných rostlin - podle charakteristických znaků rozlišuje hlavní zástupce nahosemenných rostlin; 	<p>Nahosemenné rostliny</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba nahosemenných rostlin - rozmnožování - zástupci nahosemenných rostlin;
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rozdíl mezi nahosemennou a krytosemennou rostlinou - popíše rozmnožování krytosemenných rostlin - rozliší podle morfologických znaků základní čeledi rostlin - určí vybrané zástupce podle klíče a atlasu - uvede léčivé účinky významných léčivých rostlin; 	<p>Krytosemenné rostliny</p> <ul style="list-style-type: none"> - opylení a oplození krytosemenných rostlin - charakteristika vybraných čeledí a jejich zástupců;
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše shodné a odlišné struktury buňky hub a ostatních eukaryotických buněk - popíše stavbu těla hub - charakterizuje různé typy jejich rozmnožování - pojmenuje vybrané zástupce hub a lišejníků - uvede rozdíly ve výživě hub a lišejníků - zhodnotí zdravotnický významné zástupce hub; 	<p>Biologie hub</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba těl hub - rozmnožování hub - systematické třídění hub - popis vybraných zástupců hub;

<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní pojem ekologie a uvede její rozčlenění - definuje a vhodně používá ekologickou terminologii - vysvětlí závislost živých organismů na abiotických a biotických podmínkách - vysvětlí potravní vztahy mezi organismy - na příkladech odvodí složitost potravních sítí - vysvětlí koloběh látek v přírodě a tok energie - charakterizuje a rozpozná různé typy krajiny - hodnotí vliv činností člověka (doprava, průmysl, energetika, zemědělství lesnictví, cestovní ruch, urbanizace, hluk) na jednotlivé složky životního prostředí a vliv prostředí na zdraví a život lidí - charakterizuje vyčerpatelné nevyčerpatelné, obnovitelné a neobnovitelné zdroje surovin - popíše správné způsoby nakládání s různými druhy odpadu - charakterizuje globální problémy na Zemi – změny klimatu, ničení ozonové vrstvy, okyselování - charakterizuje a uvede příklad typů chráněných území v ČR – národní parky, CHKO, národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památka, přírodní památka - zná zásady trvale udržitelného rozvoje a vysvětlí ho jako integraci environmentálních, ekonomických technologických a sociálních přístupů k ochraně životního prostředí - zhodnotí, jak on sám přispívá k ochraně životního prostředí; 	<p>Ekologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní ekologické pojmy - ekologické faktory prostředí - potravní řetězce - koloběh látek v přírodě a tok energie - typy krajiny <p>Člověk a životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - činnosti člověka a jejich vliv na životní prostředí - přírodní zdroje energie a surovin - odpady - globální problémy - nástroje společnosti na ochranu životního prostředí - strategie trvale udržitelného rozvoje - odpovědnost jedince za ochranu přírody a životního prostředí;
---	---

3. ročník, celkem 99 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše organely živočišné buňky a vysvětlí jejich význam - vysvětlí rozdíl mezi říšemi Protozoa a Animalia - porovná teorie vysvětlující vznik mnohobuněčných organismů); 	<p>Biologie živočichů</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika živočišné buňky - systematické třídění živočichů- podříše prvoci a mnohobuněční - charakteristika mnohobuněčných živočichů;
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje prvoky - vysvětlí pojmy vnitřní a vnější parazit - a význam mezipřenositelů ve vývojových cyklech endoparazitů - vysvětlí význam prvoků; 	<p>Prvoci</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba těla prvoků a funkce organel - rozmnožování prvoků - příklady zástupců způsobujících onemocnění člověka;
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše stavbu houby - uvede význam hub v přírodě; 	<p>Houby</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika a významní zástupci;
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede významné zástupce - popíše způsoby rozmnožování žahavců; 	<p>Žahavci</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika a významní zástupci;
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše vnější a vnitřní stavbu těla ploštěnců - vysvětlí funkce orgánových soustav ploštěnců - popíše způsoby ochrany proti parazitujícím ploštěncům - zhodnotí význam parazitických hlístic - a navrhne způsob ochrany proti nim; 	<p>Ploštěnci, Hlístice</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba ploštěnců - životní cykly endoparazitů - zástupci hlístů;
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše vnější a vnitřní stavbu těla měkkýšů - vysvětlí funkce orgánových soustav - rozliší podle charakteristických znaků třídy měkkýšů - uvede vývojová zdokonalení hlavonožců; 	<p>Měkkýši</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a systém měkkýšů - orgánové soustavy měkkýšů - rozmnožování - zástupci vodních a suchozemských měkkýšů;
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše stavbu těla kroužkovců - uvede významné zástupce 	<p>Kroužkovci</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba těla kroužkovců - zástupci kroužkovců;

<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí hospodářský a ekologický význam kroužkovců; 	
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede rozdíly ve stavbě těla jednotlivých skupin členovců - rozliší proměnu dokonalou - a nedokonalou - srovná zástupce jednotlivých skupin členovců - zhodnotí pozitivní a negativní význam hmyzu; 	<p>Členovci</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba těla členovců - rozmnožování členovců - zástupci skupin členovců (pavoukovci, korýši, hmyz);
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní základní znaky ostnokožců; 	<p>Ostnokožci</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika ostnokožců;
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyvodí odlišnosti bezobratlých a strunatců - popíše vývojové zdokonalení orgánových soustav strunatců - určí nejznámější sladkovodní a mořské ryby - vysvětlí postavení ryb v potravním řetězci - vysvětlí přizpůsobení obojživelníků životnímu prostředí - porovná vybrané zástupce plazů - zhodnotí vývojové zdokonalení stavby těla ptáků - rozliší podle základních charakteristik nejdůležitější řady ptáků a jejich zástupce - podle charakteristik rozliší vybrané řady savců a jejich zástupce - vysvětlí přizpůsobení savců prostředí - uvede hospodářsky a ekologicky významné živočichy - zhodnotí zdravotnický význam vybraných zástupců - vysvětlí nutnost ochrany živočichů na národní a mezinárodní úrovni - charakterizuje základní typy chování živočichů; 	<p>Strunatci</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika podkmenů strunatců - odlišnosti tříd strunatců - ryby - obojživelníci - plazi - ptáci - savci - významní zástupci bezobratlých a strunatců z hlediska hospodářského a ekologického - chránění živočichové - etologie;

4. ročník, celkem 60 hodin

Výsledky vzdělávání	Rozpis učiva
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vymezí genetiku jako vědní obor a její přínos pro medicínu - vysvětlí pojmy gen, znak, genom, dominantní a recesivní alela genu - vysvětlí princip genové vazby a Morganovy zákony - vysvětlí Mendelovy zákony týkající se dědičnosti jednoho a dvou znaků - vysvětlí dědičnost znaků vázaných na pohlaví a uvede příklady některých onemocnění, která se takto dědí - vysvětlí pojem mutace a jejich druhy - popíše a vysvětlí metody studia lidské dědičnosti - vysvětlí genetickou podstatu pohlavního rozmnožování a vazby genů na pohlaví - vysvětlí podstatu genového inženýrství a jeho využití ve zdravotnictví, využití plazmidů - objasní pojmy genetiky populací a aplikuje na příkladech Hardy-Weinbergův zákon - vysvětlí genetické mechanismy v evoluci; 	<p>Dědičnost a proměnlivost – základy genetiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní genetické pojmy - molekulární základy dědičnosti - genetický kód - typy genů, genová vazba, Morganovy zákony - monohybridismus, dihybridismus, Mendelovy zákony - dědičnost vázaná na pohlaví - genetická proměnlivost, mutace - metody genetiky - genetika člověka - dědičnost virů a bakterií, genové inženýrství - genetické zákonitosti v populacích - genetické zákonitosti v evoluci;
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje planetu Zemi a vysvětlí její vznik a postavení ve vesmíru - odvodí chemické složení zemského tělesa a vývoj jednotlivých sfér - vysvětlí složení a strukturu jednotlivých zemských sfér - porovná minerály a horniny - vysvětlí vznik krystalů; - vyjmenuje a určí vybrané nerosty a horniny; 	<p>Složení a struktura Země</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik planety Země a její postavení ve vesmíru - stavba zemského tělesa - mineralogické a petrologické složení Země - vnitřní stavba krystalů - fyzikální a chemické vlastnosti nerostů;

